

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 14.12.1992, sp. zn. 3 Cao 287/92, ECLI:CZ:NS:1992:3.CAO.287.1992.1

Číslo: 48/1995

Právní věta: Vzhledem k ustanovení § 26 zákona č. 87/1491 Sb. nelze při přepočtu důchodu pominout výdělek z umělecké činnosti, který byl správně vzat v úvahu již při výpočtu navrhovatelova starobního důchodu (na základě ustanovení § 61 odst. 1 písm. b/ vyhlášky č. 149/1988 Sb.) a který tvoří nedílnou součást celkového průměrného měsíčního výdělku, rozhodného pro výpočet starobního důchodu.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 14.12.1992

Spisová značka: 3 Cao 287/92

Číslo rozhodnutí: 48

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Důchod, Pojištění důchodové

Předpisy: 87/1991 Sb. § 26 149/1988 Sb. § 61 odst. 1 písm. b

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení byla zamítnuta navrhovatelova žádost o úpravu starobního důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb. s odůvodněním, že takto upravený důchod by nebyl pro navrhovatele výhodnější než podle obecných předpisů důchodového zabezpečení.

V opravném prostředku navrhovatel namítal, že při přepočtu důchodu je třeba vzít v úvahu též průměrný měsíční výdělek z umělecké činnosti tak, jak to bylo učiněno již v původním rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze 4. 7. 1990 podle ustanovení § 61 vyhlášky č. 149/1988 Sb. Uváděl, že zákonem č. 87/1991 Sb. byla dotčena pouze činnost v pracovním poměru; proto průměrný měsíční výdělek z umělecké činnosti má být i nadále zhodnocen co do výše i co do způsobu výpočtu.

Krajský soud v Hradci Králové opravnému prostředku vyhověl a uvedené přezkoumávané rozhodnutí zrušil. Vycházel přitom z výpovědi navrhovatele, slyšeného jako účastník řízení, z vyjádření České správy sociálního zabezpečení a z obsahu dávkového spisu. Zjistil, že ke skončení pracovního poměru navrhovatele došlo ke dni 30. 11. 1971 z důvodů uvedených v ustanovení § 21 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb. Rozhodnutím orgánu sociálního zabezpečení ze 4. 7. 1990 byl navrhovateli přiznán starobní důchod, včetně příjmů z umělecké činnosti. Podle názoru soudu prvního stupně orgán sociálního zabezpečení pochybil, pokud při přepočtu důchodu podle citovaného zákona vycházel pouze z prosté výše příjmů z pracovní činnosti a nevezal v úvahu skutečnost, že v roce 1990 podle

platné právní úpravy bylo možné brát zřetel pro výpočet důchodu i na průměrný měsíční výdělek z umělecké činnosti. Soud prvního stupně proto zavázal orgán sociálního zabezpečení, aby v dalším řízení vydal nové rozhodnutí, jímž při úpravě navrhovatelova starobního důchodu podle zákona o mimosoudních rehabilitacích bude zohledněn i průměrný měsíční výdělek získaný z příjmů z umělecké činnosti.

Ve včas podaném odvolání Česká správa sociálního zabezpečení namítala, že podle zákona č. 87/1991 Sb. a nařízení vlády č. 174/1991 Sb. je nutno stanovit výši průměrného měsíčního výdělku ze skutečně dosažených příjmů v kalendářním roce před skončením pracovního poměru, v daném případě tedy z roku 1970, případně z fiktivního průměrného měsíčního výdělku podle přílohy č. 1 citovaného nařízení vlády po zvýšení příslušným koeficientem mzdového nárůstu ke dni vzniku nároku na důchod. Podle názoru orgánu sociálního zabezpečení je jakýkoli jiný způsob výpočtu nepřijatelný, takže nelze připočítat k průměrnému měsíčnímu výdělku stanovenému podle uvedených předpisů ještě příjmy dosažené v době let následujících po roce 1970. Navrhuje proto zrušení napadeného rozsudku a potvrzení přezkoumávaného rozhodnutí.

K odvolání České správy sociálního zabezpečení bývalý Nejvyšší soud České republiky svým rozsudkem potvrdil rozsudek soudu prvního stupně a žádnému z účastníků řízení nepřiznal náhradu nákladů odvolacího řízení.

Z odůvodnění:

Je nepochybné, že navrhovatel splňuje podmínky pro úpravu starobního důchodu podle ustanovení § 24 odst. 6 zákona č. 87/1991 Sb., neboť osvědčením vydaným akciovou společností T. v J., právním nástupcem bývalého navrhovatelova zaměstnavatele n. p. ZAZ v J., bylo prokázáno skončení pracovního poměru ke dni 30. 11. 1971 podle ustanovení § 46 odst. 1 zák. práce z politických důvodů (§ 21 odst. 1 písm. c/ zákona č. 87/1991 Sb.).

Způsob přepočtu důchodu je stanoven v § 24 odst. 6 citovaného zákona, podle kterého se průměrný měsíční výdělek pro výpočet důchodu zjišťuje ze skutečně dosaženého výdělku v posledním kalendářním roce před skončením zaměstnání, zvýšeného o mzdový nárůst v národním hospodářství za dobu před vznikem nároku na důchod. Způsob zvýšení výdělku pro účely vyměření důchodu pak stanoví § 1 vyhlášky č. 174/1991 Sb.

V tomto směru bylo tedy postupováno při přepočtu navrhovatelova důchodu správně, když byl vzat v úvahu průměrný měsíční výdělek navrhovatele dosažený v roce 1970, který po úpravě příslušným koeficientem mzdového nárůstu by činil 4762 Kč. K takovému výpočtu také navrhovatel ani ničeho nenamítá a až potud lze odvolání přisvědčit.

Dále je nepochybné, že citovanými ustanoveními zákona č. 87/1991 Sb. je dotčena pouze činnost v pracovním poměru.

Podle ustanovení § 26 citovaného zákona se důchody přiznané přede dnem účinnosti tohoto zákona upraví podle ustanovení § 24 zákona č. 87/1991 Sb. na žádost; důchod se přitom přepočte podle těch předpisů, podle kterých byl přiznán.

Navrhovateli byl starobní důchod přiznán v roce 1990, tedy podle zákona č. 100/1988 Sb., a byl vypočten z průměrného měsíčního výdělku za roky 1985 až 1989, který činil 5893 Kč. Tento neredukovaný průměrný měsíční výdělek představoval jednak výdělek z navrhovatelova pracovního poměru v podniku F. v K. a jednak výdělek z umělecké činnosti, započtené na základě ustanovení § 61 odst. 1 písm. b/ vyhlášky č. 149/1988 Sb.

Odvolací soud shodně se soudem prvního stupně je toho názoru, že vzhledem k ustanovení § 26

zákona č. 87/1991 Sb. nelze při přepočtu důchodu pominout též výdělek z umělecké činnosti, který byl správně vzat v úvahu již při výpočtu navrhovatelova starobního důchodu v roce 1990 a který tvoří nedílnou součást celkového průměrného měsíčního výdělku, rozhodného pro výpočet starobního důchodu.

Odvolací soud proto rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný potvrdil (§ 219, § 250f, § 250 l odst. 2 o. s. ř.). Účastníkům nebyla přiznána náhrada nákladů odvolacího řízení, neboť navrhovateli v tomto řízení žádné náklady nevznikly a odpůrce na jejich náhradu nemá ze zákona nárok ani v případě úspěšnosti (§ 224 odst. 1, § 250k odst. 1, § 250 l odst. 2 o. s. ř. a § 125 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb.).